

IBA Parkstad Directieverslag 2022

Parkstad: 12-06-2023

INHOUD

1. Voorwoord	1
2. IBA-organisatie	2
2.1. IBA Practical	2
2.1.1. Centrum Parkstad	2
2.1.2. Leisure	4
2.1.3. Parkstedelijke schil	6
2.1.4. Wonen	7
2.2. Bewoners maken Parkstad	8
2.2.1. Bewonersfonds "Bewoners maken Parkstad"	8
2.2.2. Resultaten 2022	8
2.2.3. Expojaar 2021-2022	9
2.3. IBA Academy	9
2.4. IBA Public en Expojaar	11
2.4.1. Expojaar in coronatijd; Wat vooraf ging	11
2.4.2. Scenarioplanning	12
2.4.3. Team expojaar: een uitdaging	12
2.4.4. Afbouw organisatie: compact kernteam IBA	13
3. IBA Financieel	14
3.1. Inleiding	14
3.2. Financieel rapport 2022	14
3.3. Toelichting op resultaat 2022	16

1. Voorwoord

Hierbij bied ik u het Directieverslag voor het jaar 2022 aan. Net als in 2021 waren we in de ban van de coronapandemie. In december 2021 werd Nederland geconfronteerd met een algemene lockdown. Dit had ook consequenties voor de activiteiten van IBA in het Expojaar. De onzekerheid over het wel of niet door kunnen gaan van geplande activiteiten al dan niet met beperkende maatregelen trok een grote wissel op het uithoudingsvermogen van het IBA-bureau en de verschillende projecteigenaren. We hebben alle zeilen bij moeten zetten om externe partijen en zeker ook het team te motiveren om met volle energie er tegenaan te gaan zodra de maatregelen dat weer mogelijk maakten. Tot grote verrassing van iedereen besloot onze regering om de meest beperkende maatregelen in maart 2022 te schrappen. Feitelijk bleven alleen de maatregelen: handen wassen, hoesten/niezen in de elle boog en bij een positieve test thuis in quarantaine instaat.

We zijn onze medewerkers en partners dankbaar voor de flexibiliteit die altijd geboden werd, daar waar dat maar enigszins mogelijk was.

Op het vlak van onze projecten was er ook sprake van stevige vooruitgang, ondanks de pandemie. Er werd hard gewerkt aan de uitvoering.

Ook IBA Academy zette haar werkzaamheden voort. Ter voorbereiding van het eindboek van IBA-Parkstad hebben teamleden van IBA Academy met een groot aantal belangrijke actoren reflecterende gesprekken gevoerd. Het eindboek is onder de naam "Patchwork IBA Parkstad" op 1 september 2022 tijdens het slotsymposium aangeboden.

We hebben ondanks corona ons Expojaar op 4 september 2022 fantastisch kunnen afsluiten en de projecten verder kunnen opwerken.

Het jaar 2022 stond ook in het teken van de afbouw van IBA. Met de aandeelhouders zijn we in 2021 de gesprekken gestart over scenario's die daarbij gevolgd kunnen worden. IBA heeft immers veel opgeleverd; prachtige projecten, boeiende expo-activiteiten, alles in samenwerking met partners in en buiten de regio. In mei 2022 bleek, toch nog tamelijk onverwacht, dat de door de aandeelhouders van IBA Parkstad gewenste intensieve samenwerking met Stadsregio Parkstad Limburg geen doorgang kon vinden. Desondanks blijft het belangrijk de subsidiebeschikkingen van alle IBA-projecten correct af te wikkelen en het gedachtegoed van IBA, de erfenis en opbrengsten, in de regio te verankeren. Met o.a. de Regiodeal 2.0, de Woondeal en regio- en grensoverschrijdende samenwerkingsinitiatieven, ontstaan natuurlijke momenten om het nalatenschap van IBA te verbinden met de toekomstige uitdagingen waarvoor de regio staat. Daartoe vinden in samenwerking met de Stadsregio Parkstad Limburg en de IBA-accountmanagers verkenningen plaats om de aanbevelingen uit de "End Term Review" te implementeren. Eind 2022 zijn daartoe vanuit IBA de eerste aanzetten gegeven om IBA-projecten als onderzoeksobjecten in te brengen in een onderzoek- en onderwijsprogramma van RWTH, Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool als opmaat naar een te ontwikkelen kennisnetwerk, waar kennis over de IBA-systematiek wordt geborgd en beschikbaar wordt gesteld aan structuurverstekkende programma's voor brede maatschappelijke welvaart.

Parkstad, 12 juni 2023

Ronald Wilmes
Algemeen directeur IBA Parkstad

2. IBA-organisatie

2.1. IBA Practical

Ondanks de pandemie zijn veel projecten verder in uitvoering gebracht en enkele ook opgeleverd. Voor de sleutelprojecten wordt hieronder een uitgebreide stand van zaken aangegeven.

2.1.1. Centrum Parkstad

Voor het onderdeel Schinkel-Zuid van het sleutelproject **Central Park** is de ontwikkelaar, VOC/VBC in 2021 de woningen van de eerste bouwdelen (A, B en C) in de verkoop gebracht. De supervisor heeft tevoren over het ontwerp een positief advies gegeven.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en VOC/VBC (voor 25% grondeigenaar is van het plangebied) heeft de gemeente de gronden van de ontwikkelaar voor deze bouwblokken overgenomen om vervolgens deze gronden met haar eigen gronden te saneren en de opstallen te slopen. De gronden zijn in 2022 in bouwrijpe staat weer overgedragen aan VOC/VBC, waarna de bouw van de woningen is gestart. Einde 2021 zijn voorbereidingen getroffen voor het uitgraven van de parkeerkelders voor de bouwdelen A, B en C.

Einde 2021 is een concept-voorlopig ontwerp van de openbare ruimte gereed gemaakt. De supervisor heeft hierover in 2022 een positief advies afgegeven. Even leek het er op dat een meningsverschil met bewoners over de invulling een (juridisch) oponthoud zou veroorzaken. Tot opluchting van alle betrokken partijen zijn de partijen tot een vergelijk gekomen, waardoor juridische procedures gestaakt zijn.

Voor het onderdeel Van Grunsvenplein heeft het College in 2021 het definitief ontwerp van bureau Diederendirrix en bureau Lubbers goedgekeurd. De supervisor heeft een positief advies hierover afgegeven. De uitvoering is in november 2021 gestart en is voor de start van Cultura Nova in augustus 2022 afgerond.

Voor het **Romeins Kwartier** is heeft de planuitwerking plaatsgevonden, waarbij sprake is van een driedeling: openbare ruimte, gebouwen en events.

Voor de openbare ruimte is door Maurer United Architects een plan opgesteld dat voorziet in een laan die ingebed in de thematiek van het Romeinse verleden loopt van de Caumerbeek naar de Geleenbeek dwars door het kwartier (de zogeheten *Viavia*). Dit plan geeft inzicht in de principekeuzes voor de wijze van verharding, groen, water, duurzaamheid en verlichting die de Romeinse geschiedenis beleefbaar maken. Het vormt het fundament voor de verdere ontwerpen voor de deelgebieden.

Conform de subsidiebeschikking dienen het Coriovallumstraatje, Dr. Poelsstraat en Raadhuisplein te worden heringericht. Daarnaast is een ontwerp voor het Museumplein door de supervisor goedgekeurd. De Putgraaf valt buiten de scope van IBA.

Het ontwerp van het Raadhuisplein is in afstemming met de supervisor gereed gemaakt. In september 2021 is een team onder leiding van Kraaijvanger Architects met TomDavid Architecten en Niek Roozen Landscape geselecteerd om het ontwerp van het Romeins Museum met Museumplein te maken. Het ontwerp zal uiterlijk eind 2023 gereed zijn. Gemeente Heerlen heeft tevens gedurende het expojaar vele activiteiten in het kader van het cultureel programma volgens de activiteitenkalender uitgevoerd, waarbij ingezet wordt op economische activiteit en burgerbetrokkenheid. Op het binnenplein achter de Vondst is een Romeinse pluktuin gerealiseerd op initiatief van bewoners. Tijdens het IBA-open weekend was de pluktuin het middelpunt van een Romeinse markt. In

samenwerking met Visit Zuid-Limburg is een romeinse wandelroute ontwikkeld in het centrum.

In 2022 is het nieuwe Stads kantoor (ontwerp Mecanoo) in gebruik genomen. In 2022 heeft Francine Houben diverse lezingen verzorgt. De lezingen waren binnen de kortste keren volgeboekt. De belangstelling vanuit de bevolking is groot. In 2021 is gestart met de renovatie van het Raadhuis van Peutz evenals met renovatie van pand Kneepkens. De renovatie van het Pand Kneepkens is in 2022 afgerond. Het Nederlands Mijnmuseum heeft in dit monumentale pand haar onderdak gevonden.

Binnen de **Muziekboulevard** is de bouw van de Nieuwe Nor afgerond. In mei 2022 vond hier de internationale conferentie "Regiopolitan Rumble" plaats. De officiële opening van de Nieuwe nor was op 29 april 2022. Met deze toevoeging heeft het gebied van de Muziekboulevard, bestaande uit de vijf pleintjes en de Nieuwe Nor een nieuwe dynamiek heeft gekregen die veel bezoekers aanspreekt.

Binnen het kader van **Urban Experience** zijn vanuit het Gevelonds op basis van 13 afgegeven beschikkingen inmiddels meerdere gevels in het centrum door projecteigenaren opgeknapt. Voor de gevelrenovaties aan de Honigmannstraat zijn in 2021 omgevingsvergunningen afgegeven en zijn voorbereidingen gestart voor de renovatie.

Middels deze aanpak wordt een serie gevels binnen een afgebakend gebied aangepakt en ontstaat er de gewenste uniformiteit. Daarbij worden vrijwilligers ingezet evenals leerwerktrajecten.

Daarnaast is ook het project Rooftop gekoppeld aan het project gevelverbetering. Het project Rooftop beoogt een betere uitstraling van daken die op diverse plekken in het centrum zichtbaar zijn en nu een lelijk beeld vormen. SCHUNK is hiervoor verantwoordelijk. In 2020 zijn de ontwerpen geselecteerd en in 2021 zijn verdere voorbereidingen getroffen voor de uitvoering. Op 30 juni 2022 is de rooftop onder wisselende weersomstandigheden geopend.

Einde 2019 is de Royal weer geopend voor publiek. Binnen het thema 'Beeld & Geluid en Presentatie' worden zoveel mogelijk activiteiten georganiseerd. Naast de nieuwe thuisbasis van Filmhuis de Spiegel, zullen ook onder andere CineSud en Dutch Mountain Film Festival activiteiten organiseren in het pand. In het kader van de planontwikkeling werd in 2020 een kwaliteitskader voor de totale herontwikkeling van het complex Royal door het College vastgesteld. Jo Coenen heeft als supervisor een advies opgesteld voor de ruimtelijke en functionele invulling van dit gebouwencomplex. Daarvoor heeft hij samen met kunstenaar Michel Huisman en architect Mark Feron van Peutz Architecten/Architectenzaak een traject met ontwerpstudies doorlopen.

In het advies is er duidelijk voor gekozen om verder te kijken dan het bestaande Royal-Rivoli-Maxim complex. Waar in 2021 nog de mogelijke opname van een deel van het Weller-kantoor aan de orde was, heeft Weller in 2022 het besluit genomen om het gehele pand te slopen. Door de sloop van het pand zijn nieuwe stedenbouwkundige mogelijkheden ontstaan.

In 2021 startte de D&B-aanbesteding voor Maxim/Rivoli. Deze aanbesteding moest echter opnieuw plaatsvinden. Daarbij is de nieuwe uitvraag gericht op het maken van een schetsontwerp voor het gehele complex, op basis van het functioneel programma en de gestelde stedenbouwkundige randvoorwaarden.

Einde 2021 is het geselecteerde schetsontwerp gepresenteerd aan IBA, dat in het eerste en tweede kwartaal van 2022 is uitgewerkt tot een voorlopig ontwerp met begroting en een herijkte planning.

Dit gezamenlijke zogenaamde RRW-blok (Royal-Rivoli-Weller) is een belangrijke katalysator voor verdere ontwikkelingen in de binnenstad in aansluiting op de IBA-ontwikkeling Central Park.

2.1.2. Leisure

In de loop van 2019 werd duidelijk dat de realisatie van de Oloïde in de IBA-periode niet haalbaar was. In overleg met gemeente Landgraaf is naar alternatieven gezocht. Om de discussie over het belang van de **Wilhelminaberg** voor de gehele regio Parkstad Limburg op gang te brengen is gekozen om op de top van de berg een tijdelijk lichtkunstwerk in te richten. Tegelijkertijd zijn middelen vrij gemaakt voor een maatschappelijke dialoog over de berg als betekenisvol herkenningspunt in Parkstad Limburg. Het lichtkunstwerk heeft als doel de regio en haar bezoekers te verwonderen, te inspireren en aan te zetten tot het denken over het belang en de toekomst van de berg en de regio.

Eind 2019/begin 2020 zijn de plannen voor de gebiedsontwikkeling, de POI en het lichtkunstwerk verder uitgewerkt. Om te voorkomen dat we in het expojaar alleen een lichtkunstwerk op de oude ondergrond zouden kunnen tonen, is besloten om de drie elementen te integreren. Deze integratie staat borg voor een mooi geheel van lichtkunstwerk, top en trap. De genoemde integratie stelt alle partijen wel voor een stevige uitdaging. In het eerste kwartaal van 2020 zijn de plannen verder uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp (DO). Dit DO was de basis voor de aanbesteding voor de grondwerkzaamheden. De gemeente Landgraaf is verantwoordelijk voor dit deel (aanbesteding grondwerkzaamheden) van de uitvoering.

Medio 2020 is de geselecteerde partij, KWS/Den Ouden, in opdracht van de gemeente Landgraaf gestart. De totale planning was gericht op het afronden van de werkzaamheden op een zodanig tijdstip dat het lichtkunstwerk op 26 december 2020, tijdens de wintereditie van Cultura Nova ontstoken zou kunnen worden. Medio november 2020 is door de aannemer gemeld dat aanvullende funderingswerkzaamheden noodzakelijk zijn over een lengte van ca. 100 meter (60+40) in de buitenste rondweg. In november en december 2020 is onderzocht welke methode het best toegepast zou kunnen worden. In december is op basis van die inzichten een nieuwe planning opgesteld, waarbij de aannemer verwacht dat eind mei 2021 de werkzaamheden afgerond kunnen zijn.

In 2022 zijn alle bouwkundige werkzaamheden, op het afwerken van de top met een coating na, afgerond. Met het lichtkunstwerk is het helaas anders gelopen. Door verschillende technische uitdagingen functioneerde het lichtkunstwerk niet zoals bedoeld en verwacht. De elektronica van de installatie is instabiel gebleken. Bij het ter perse gaan van dit verslag, medio juni 2023, lijken deze technische uitdagingen opgelost. De gemeente Landgraaf onderzoekt in afstemming met de Lichtarchitect op welke wijze de zichtbaarheid op grotere afstand verbeterd kan worden.

De **Leisure Lane** heeft in 2022 een ander naam gekregen: **Parkstadroute**. De parkstadroute wordt de schakel in het internationale netwerk van lange afstand fietsroutes tussen de Duitse Vennbahn en het Belgische kolenspoor. Het is een aantrekkelijk fietspad en wandelpad (langzaamverkeer-verbinding) door de hele regio waarmee je het landschap en de cultuur in de regio kunt beleven. Het maakt parken binnen het stedelijke gebied toegankelijk en het verbindt stedelijke functies en de attracties in Parkstad op een vloeiende manier. IBA heeft de Leisure Lane samen met Parkstadgemeenten en Provincie Limburg ontwikkeld. IBA geeft de Leisure Lane een extra kwaliteitsimpuls door de landschappelijke waarde te vergroten. Uitgangspunten daarbij zijn biodiversiteit en aantrekkelijke beplanting. De bijzondere breedte van dit

fietspad (maximaal 4,5 meter breed) en haar uitstraling bieden hiervoor voldoende mogelijkheden.

In 2022 is, nadat een aantal proefstroken met bijzonder asfalt niet de gewenste kwaliteit, in nauwe afstemming met Lola-Landscape Architects, besloten om af te zien van het bijzonder samengesteld en geschuurd asfalt. Tegelijkertijd is vastgelegd dat een consequent doorvoeren van de bijzondere signing en de bloemenrijke "Piet Oudolf" bermen moeten zorgen voor de gewenste herkenbaarheid en kwaliteit.

Ook werden we in 2022 we geconfronteerd met onverwacht grote prijsstijgingen. Dat had ook ingrijpende consequenties voor de Parkstadroute. Aan de deelnemende partijen is gevraagd om een bijdrage te leveren in deze verhoogde kosten. IBA Parkstad had zelf geen mogelijkheden meer om vanuit eigen middelen een verhoogde bijdrage toe te kennen. Vanuit IBA Parkstad is het initiatief genomen om in gesprek met de Stadsregio Parkstad Limburg te onderzoeken of het mogelijk was om uit de DU-bevolkingsdaling een bijdrage van € 1 miljoen te ontvangen. Directie, de Bestuurscommissie Economie en Toerisme en het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio stonden positief tegenover dit verzoek. Eind 2022 bleek dat het ministerie besloten had om van de DU uitkering een SPUK-uitkering te maken. Het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio heeft in maart 2023 besloten de reservering van € 1 miljoen om te zetten in een feitelijke toekenning.

Voor het project **Groeves** heeft de gemeente Heerlen als projecteigenaar opdracht gegeven aan bureau Verbeek voor de verdere planuitwerking van de langzaam-verkeersverbinding langs de Zuidplas en de groeve Vrieheide, een aantal uitkijkpunten en de zilverduintuin als Point of Interest van de Leisure Lane en de brug bij de Bruinkoolweg. Op deze wijze kunnen bezoekers via een rondje groeves de transformatie van beide groeves op bijzondere uitkijkpunten beleven.

In dit kader heeft in 2021 Sibelco de heringerichte Zuidplas overgedragen aan Natuurmonumenten en heeft gemeente Heerlen de benodigde gronden van de groeve Vrieheide verkregen. In vierde kwartaal van 2021 startte de aanbesteding. In 2022 is begonnen met de aanleg en onlangs is in afstemming met alle betrokken partijen, waaronder ook de omwonenden, besloten om de Zilverduin te voorzien van een bijzonder uitkijkpunt. Het ontwerp voor dit uitkijkpunt vindt zijn inspiratie in de transportbanden die bij de zilverzandwinning gebruikt worden.

Het IBA-sleutelproject **Vie - Leven in beweging** heeft in 2020 zijn definitieve naam gekregen (was voorheen bekend als 'Centre Court'). Het is de naam voor het fysieke gebouw en de beweging die in gang gezet is om duurzaam de gezondheid en vitaliteit van de bewoners van Kerkrade en de regio te verbeteren.

De bouw van het fysieke deel van Vie (Vie Fysiek) is in juni 2020 conform planning gestart. Er is sindsdien volop bouwactiviteit. De funderingen zijn gereed. De prefab constructie van de parkeergarage is voor 75% gereed. De eerste contouren van de zwembassins en de vloer van de sporthal worden zichtbaar. De inrit naar de parkeergarage is in aanleg. De werkzaamheden liggen op planning, de oplevering is was in september 2022. Het definitief ontwerp van de openbare ruimte is in 2022 afgerond. Door bijzondere bouwkundige uitdagingen is de geplande oplevering van de openbare ruimte vertraagd.

Met **Vie - Leven in beweging** werkt de gemeente Kerkrade samen met haar inwoners en maatschappelijke lokale en regionale partners aan gezondheid en vitaliteit. Het is een plek waar mensen voor elkaar zorgen, samen bewegen, van elkaar leren en samenwerken. Maar Vie is niet alleen een fysieke plek in het centrum van Kerkrade.

Vie is ook de beweging die hoort bij het leven (Vie Niet Fysiek). Vie wordt zichtbaar en voelbaar, in het stadshart tot in de haarvaten van de wijken. Vie staat voor levenslang kansrijk met programma's die investeren in gezonde jeugd, vitaal ouder worden en

vitale wijken. Met de inzet van een Kennis- en Expertisecentrum, de Innovatiehub, wordt Vie bovendien onmisbaar in de ambitie van de regio Zuid-Limburg om te werken aan gezondheid en vitaliteit. Kortom: Vie is een investering in een gezonde en vitale duurzame toekomst voor Kerkrade én de regio.

Het lokale uitvoeringsprogramma Vie is door de gemeenteraad vastgesteld. Hiervoor zijn door de raad ook structuur middelen voor de programmering vrijgemaakt (€ 1,2 mln. per jaar, 10 jaar lang). Daarnaast wordt jaarlijks door de raad bepaald of er extra middelen vrijvallen binnen het sociaal domein die worden toegekend aan Vie.

2.1.3. Parkstedelijke schil

De betrokken partijen hebben hard getrokken om beweging in het project **Stationsomgeving Nuth** te brengen. Middels procesbijdragen van IBA heeft Jo Coenen een gebiedsvisie en een schetsontwerp voor het zorgpension kunnen maken. In 2020 is het de gemeente en Wonen Zuid niet gelukt om op basis van de visie en schetsen een rendabele businesscase neer te leggen. De rol van IBA is in dit project dan ook afgerond.

Aan het project in de monumentale **Reus van Schimmert** is in relatieve stilte gewerkt aan de planuitwerking voor een microbrouwerij en horeca-concept, waar een team met onder andere de ervaren ondernemers Nico Eurelings en André Köppen, bier en frisdrank gaan brouwen met één collectieve regel: 'eten en drinken van zover je kunt kijken, maar niet verder'. Begin 2020 zijn de plannen presenteren aan het publiek. In 2021 is gestart met de verbouwing. In 2022 is de verbouwing afgerond. Het uitstel van de oorspronkelijke planning heeft te maken met corona gerelateerde beperkende maatregelen.

Gebiedsontwikkeling Schinnen, het gebied rond Thull en de Muldersplas met de Alfa Brouwerij als centrale spil, is verder ontwikkeld. Alfa heeft het ontwerp van een brasserie en proeflokaal gepresenteerd van het jonge architectenbureau KNAPPwerk. De horeca past bij het familiebedrijf van de brouwerij en geeft vorm aan de toekomst van het gebied, in de voormalige gemeente Schinnen. De verbinding wordt gelegd met de even verderop gelegen Geleenbeek, waar over het oude mijnspoor richting het Centraal Plateau het eerste gedeelte van het tracé van de Leisure Lane wordt aangelegd. Naar verwachting zullen in 2021 voor de start van het IBA-Expo jaar alle werkzaamheden afgerond zijn. In combinatie met de Leisure Lane, de verbinding via het "Rietpad" en de afgeronde werkzaamheden in de buitenruimte van de Brasserie is Beekdaelen een pareltje rijker.

In het oostelijke gedeelte van de gemeente Beekdaelen worden verschillende toeristisch-recreatieve ontwikkelingen samengebracht in de totaalvisie Poort van Parkstad **Onderbanken**. Belangrijke onderdelen zijn Kasteel Etzenrade, de fietsbrug met een bijzonder kunstwerk over provinciale weg N274 en het Clemensdomein op de grens met Brunssum. De eerste twee zijn inmiddels gerealiseerd. Voor het deelproject Clemensdomein is in 2021 gestart met de uitvoering van het Voorlopig Ontwerp dat Lodewijk-Baljon Landschapsarchitecten heeft ontwikkeld om de omgeving van het monumentale Clemensdomein te ontwikkelen in samenhang met de herinrichting van de aanpalende wegen. De gemeente Brunssum heeft de benodigde percelen kunnen aankopen, om de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken, die de kloostertuinen hersteld en de huidige verkeersproblemen kan aanpakken. We werken hier samen aan een idyllisch gebied, dat reeds tot meest spirituele plek van Nederland is uitgeroepen. Het project is in het tweede kwartaal van 2022 gereed.

Voor het **Land van Kalk** is in 2021 wederom in een onderlinge samenwerking tussen de Coöperatie Land van Kalk, gemeente Voerendaal, Simpelveld en Heerlen, stadsregio Parkstad Limburg, Visit Zuid-Limburg en IBA Parkstad een zomerprogramma ontwikkeld waarmee ondernemers en gemeenten gezamenlijk dit bijzondere plateaugebied recreatief positioneren. Daarnaast is de uitvoering van het natuurtransferium voor de Kunradersteengroeve afgerond in 2022. Het natuurtransferium bij Mondriaan is in 2021 opgeleverd. Voor het natuurtransferium Mingersborg heeft in 2021 het College ingestemd met het definitieve ontwerp. De uitvoering zal in 2023 plaatsvinden.

Voor de **Gebiedsontwikkeling station Simpelveld** hebben gemeente Simpelveld, IBA Parkstad, Provincie en stichtingsbestuur van de ZLSM gezamenlijk het ontwerp voor de gebiedsontwikkeling vastgesteld. Hierin wordt de openbare ruimte rondom het stationsgebouw van de ZLSM (Stationsstraat) en het spooreplacement heringericht. Op deze wijze wordt een recreatieve hub/ knooppunt ontwikkeld waar meerdere ontwikkelingen samenkomen, waaronder eindpunt/ startpunt Leisure Lane inclusief Spoortuin/Point of interest, Kalkbaan, toegangspoort Land van Kalk. De uitvoering start in 2023.

2.1.4. Wonen

Na aanvankelijke aarzelingen bij de beoogde woningcorporatie is het project Laura-dorp in 2020 opgestart. In het oorspronkelijk plan zouden op basis van de opgestelde begroting zullen twee woningen aangekocht worden. Door de enorme prijsstijgingen van woningen in de periode 2018-2021 bleek het budget ontoereikend om twee woningen aan te kopen. Heem Wonen heeft één woning aangekocht. Deze woning is gerenoveerd tot een woning met het energielabel A en is bovendien volledig van het gas afgehaald. De woning dient als demonstratie-woning en zal tot en met 2024 gebruikt worden om geïnteresseerden te informeren over de verschillende mogelijkheden om energiezuinig te wonen. Om de verschillende mogelijkheden te kunnen presenteren is een zogenaamde menukaart van maatregelen ontwikkeld. De voorheen als derde woning omschreven object is als theoretisch model doorgerekend. Rekening houdend met alle kosten is een hoekwoning afgebroken en in dezelfde stedenbouwkundige opzet, passend in het beschermd Stads- en Dorpsgezicht herbouwd (op papier). Uitgangspunten voor de herbouw waren: sloop bestaande woning, herbouw in zelfde stijl, minimaal energielabel B en levensloopbestendig.

Binnen het project **Treebeek** zijn duurzame en circulaire ambities geïntegreerd in de sloopopgave van 100 portieketagewoningen en de nieuwbouw van 48 eengezinswoningen samen met de herinrichting van het Treebeekplein. Er zijn meerdere opties op het vlak van materiaalstromen, bouwproducten, waterstromen, flexibiliteit en hergebruik van materialen nader onderzocht. Expertise vanuit Superlocal werd daarbij ingezet.

Herbruikbare materialen zijn gebruikt voor de vervangende nieuw bouw en de herinrichting van het nieuwe Treebeekplein. Naast inzet in de openbare ruimte kregen veel materialen een nieuwe bestemming via een online en offline 'materialenmarkt'. Op deze manier kon het afval van de sloop tot een minimum worden beperkt. Een deel van het circulaire materiaal wordt ook ingezet bij de inrichting van een Point of Interest samen met een beweegtuintje in het Emmapark. Vorig jaar heeft gemeente Brunssum hiervoor een breed participatieproces georganiseerd. Het voorlopig ontwerp wordt begin 2022 definitief gemaakt.

In 2021 zijn de woningen opgeleverd en bewoond door huurders. De herinrichting van het Treebeekplein is in 2022 afgerond.

2.2. Bewoners maken Parkstad

2.2.1. Bewonersfonds "Bewoners maken Parkstad"

Het bewonersfonds 'Bewoners maken Parkstad' verzamelt ideeën van bewoners in de regio en helpt vervolgens om deze samen met de initiatiefnemers tot uitvoering te brengen: waar mogelijk met een financiële bijdrage, maar altijd met de kennis en het netwerk van het IBA-team en panel dat de plannen beoordeelt.

De regio verbeteren op bewonersniveau houdt vooral in dat we samen zorgen voor een betere leefbaarheid in de wijken (sociale cohesie). Uitgangspunt is dat bewoners initiatief en verantwoordelijkheid nemen. 'Bewoners maken Parkstad' helpt daarbij en zorgt ervoor dat goede ideeën om wijken en buurten te verbeteren (versneld) van start kunnen. Uitgangspunt is het verbinden van de bewonersinitiatieven met IBA-projecten en/of thema's.

'Bewoners maken Parkstad' blijkt een middel te zijn om op relatief korte termijn tastbare resultaten te kunnen realiseren: buurtparkjes, samen gecreëerde kunstwerken in de openbare ruimte of zelfs ooievaarsnesten, een compleet zelfvoorzienende moestuin, inzet voor verkeersveiligheid en structurele buurtactiviteiten. Dat projecten zich aandienen en gerealiseerd worden is fantastisch; de impact van dergelijke projecten is onbetaalbaar. De initiatieven zorgen stuk voor stuk voor sociale cohesie binnen wijken en buurten.

Buurtbewoners leren elkaar eindelijk beter kennen, omdat ze samen aan een project werken. Maar net zo belangrijk is de toenemende trots, zorg en verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving. Bewoners blijven het team van 'Bewoners maken Parkstad' en hun eigen buurtgenoten verbazen met onvermoeide inzet om een project in hun buurt gerealiseerd te krijgen. De waardering die 'Bewoners maken Parkstad' van initiatiefnemers krijgt (en vice versa) zorgt er bovenal voor dat bewoners zich meer dan ooit betrokken voelen bij de doelstellingen van IBA. Het bewonersinitiatievenfonds draagt daarmee ook in belangrijke mate bij aan het versterken van de identiteit van de bewoners (IBA-thema 'Activating the Mental Space' / Trots op Parkstad).

2.2.2. Resultaten 2022

Dat bewoners van Parkstad actief betrokken willen zijn bij de missie van IBA Parkstad, blijkt uit de vele initiatieven die zijn losgemaakt. Tot 1 maart 2022 konden initiatieven worden ingediend. In de periode 2018-2022 zijn bij 'Bewoners maken Parkstad' ruim 150 ideeën en initiatieven ingediend door bewoners die graag in hun leefomgeving aan de slag willen. Hiervan zijn 60 initiatieven financieel en/of inhoudelijk ondersteund. Zo'n 25 bewonersprojecten zijn op een andere manier geholpen (denk aan het delen van netwerk, locaties, kennis en advies, maar ook het coachen i.v.m. aanvullende fondsenwerving en crowdfunding).

In 2020 is aanvullend budget voor 'Bewoners Maken Parkstad' beschikbaar gesteld. Daarmee is extra aandacht besteed aan gebieden binnen Parkstad waar bewonersprojecten ondervertegenwoordigd waren. Binnen dit budget vielen de projectkosten (financiering bewonersinitiatieven), projectcoördinatie, communicatie (inclusief bewonerssymposium tijdens het Expojaar) en evaluatie van het IBA bewonersfonds. De totale kosten tot en met 2022 bedroegen € 148.427. Het niet benutte deel is aan het totaal van beschikbare middelen voor de komende jaren toegevoegd.

2.2.3. Expojaar 2021-2022

Naast het concreet realiseren van initiatieven is sinds 2019 ook al de blik vooruit gericht naar het Expojaar en de periode na IBA Parkstad. Er is bewust gezocht naar bewonersinitiatieven die specifiek tijdens het Expojaar bloeien en een passende aanvulling vormen op de IBA 50-projecten van het uitvoeringsprogramma. IBA wilde immers tijdens het Expojaar alle resultaten van de afgelopen jaren laten zien. De bewonersprojecten mochten daar zeker niet bij ontbreken. Tijdens het expojaar stonden de BMP-projecten centraal tijdens de bewonersdag van de Stadmaakweek. Tijdens een laagdrempelig en zeer druk bezocht evenement (o.a. bewonerslunch) presenteerden tientallen bewoners hun project. IBA faciliteerde de ontmoeting tussen projecten en inwoners van Parkstad en de projecten onderling.

'Bewoners maken Parkstad' heeft de potentie om als blijvend regionaal instrument voor na de IBA-periode doorontwikkeld te worden.

2.3. IBA Academy

Algemeen

IBA Academy reflecteert op IBA, benoemt ook op basis van ervaringen, nieuwe impulsen voor de toekomst, mogelijk resulterend in een 'Futuredeal' voor de periode na de IBA en de Regiodeal, te presenteren aan het einde van de IBA Expo. Ook adviseert IBA Academy over de inhoud van de vele exposities in het expojaar en voert ze deelonderzoeken uit en onderhoudt ze de contacten met de overige lopende IBA's en de IBA Expertenrat. Het jaar 2021 was voor IBA Academy een jaar van inventariseren en exposeren. De interne reflectie is aan de AVA gepresenteerd in juni 2021. De bevindingen zijn opgenomen in de IBA Eindpublicatie.

Interviews

Na de zomer van 2020 zijn we gestart met de eerste interviewreeks, met inspiratoren en mensen van het eerste uur. Deze interviews zijn gebruikt voor de interne IBA reflectie, zoals en aangeboden aan de aandeelhouders in november 2021. Daarnaast zijn ook gesprekken ingepland met onze Duitse IBA-collega's en de Expertenrat. Daarnaast is met een aantal nationale adviesraden en experts gesproken om visies op te halen over regionale ontwikkeling en de bekendheid van IBA Parkstad te vergroten en hen warm te maken voor het expositiejaar.

Parkstad panel

Naast deze interviews, en minstens zo belangrijk, nemen we in onze reflectie het perspectief van de inwoners van Parkstad mee. We zijn nieuwsgierig hoe bewoners van Parkstad aankijken tegen huidige en toekomstige ontwikkelingen en projecten. In dat kader is IBA Parkstad samen met de stadsregio Parkstad Limburg in 2021 van start gegaan met het *Parkstad Panel*. Het is een breed digitaal burgerpanel dat in de periode 2021-2022 vijf raadplegingen uitvoert.

In 2021 heeft een drietal raadplegingen plaatsgevonden, met een gemiddelde respons van 1.600 deelnemers per raadpleging. Het biedt een aardige afspiegeling van Parkstad, de deelnemers zijn naar rato uit de verschillende gemeente en uit alle leeftijdscategorieën afkomstig. De thema's hebben allen betrekking op de regio, de eerste raadpleging betreft een basis vragenlijst over Parkstad en IBA Parkstad, de tweede heeft als onderwerp landmarks met een bijzondere aandacht voor de Wilhelminaberg en de derde gaat in op het belang van Erfgoed in Parkstad. Een raadpleging gaat overigens verder dan een 'opinie'. Deelnemers worden gezien als

adviseurs die niet alleen 'opinie' geven maar ook denkrichtingen. In 2022 zullen scenario's voor de toekomst geagendeerd worden.

Het Parkstad Panel heeft inmiddels meer dan 4.000 potentiële deelnemers waardoor de resultaten een meer dan representatief beeld geven hoe inwoners over lokale en regionale onderwerpen denken. Op de website van het Parkstad Panel (www.parkstadpanel.nl) hebben we vanaf maart 2021 de resultaten van de raadplegingen opgenomen.

IBA Informatiecentrum & Circulariteit

Het IBA informatiecentrum heeft te kampen gehad met de coronamaatregelen. Afhankelijk van de ruimte die de maatregelen voor doorstroomlocaties ons boden, hebben we het informatiecentrum afwisselend gesloten moeten houden, weer open gesteld, en dan weer op afspraak bezoek mogelijk gemaakt. Gedurende 2021 waren er drie exposities te bezichtigen in het informatiecentrum, waarbij projecten op een toegankelijke wijze werden uitgelegd aangaande de IBA thema's: circulariteit, stedelijke ontwikkeling en erfgoed. Daarnaast ontvangen we met regelmaat groepen waarvoor we een presentatie verzorgen over IBA, zijn we een vergaderlocatie voor de IBA projecten in de gemeente Heerlen en voor bewonersorganisaties zoals de Stadstuin en vormen we een uitvalsbasis voor excursies en rondleidingen door de regio.

Internationaal netwerk

Niet alleen IBA Parkstad, ook de IBA Expertenrat doet aan zelfreflectie. Dit heeft geresulteerd in het IBA Memorandum en de oprichting van het in Bonn gevestigde *IBA Kompetenzstelle*. De Kompetenzstelle heeft als doel de organisatorische ondersteuning van de IBA Expertenrat in Berlijn en de organisatie van de reguliere IBA meets IBA's. Doel is om het historisch belang van IBA te duiden en voor de toekomst het format IBA uit te dragen binnen Duitsland maar ook in het buitenland.

Bezoek College van Rijksadviseurs (CRA)

Het CRA, ook wel bekend als 'Atelier Rijksbouwmeester' heeft IBA gedurende twee dagen bezocht. We zijn zeer verheugd met deze belangstelling als eerste IBA in het buitenland. Gedurende deze twee dagen hebben we de rijksadviseurs rondgeleid door de regio, projecten bezocht, over de meerwaarde van het instrument IBA gesproken en afspraken gemaakt om te bouwen aan de samenwerking met de Bund en de Expertenrat in Berlijn. In 2022 is deze samenwerking verder uitgebouwd langs de activiteiten van IBA Parkstad, waarbij ook het initiatief is genomen tot een bijeenkomst waarbij het CRA en het Duitse netwerk (Stiftung Baukultur en het Ministerie) spreken over eventuele toekomstige samenwerking

IBA Eindpublicatie

In 2021 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de IBA Eindpublicatie. De samenwerking is daarvoor gezocht met NAI/010 uitgevers in Rotterdam. In deze publicatie laten we zien wat een IBA is, hoe IBA Parkstad vorm heeft gekregen, wat het heeft opgeleverd en wat de leerpunten zijn voor de toekomst voor ons ligt. De basisdocumentatie in de vorm van interviews, onderzoeken, teksten, kaarten, afbeeldingen en fotografie van mensen en projecten is in 2021 verzameld en de structuur en lay out van het boek is met de uitgever bepaald. Ook hebben we de contacten aangehaald met de IBA Kompetenzstelle, om de afzet in de Duitse markt te vergemakkelijken. Het boek is in hoofdzaak tijdens het eerste en tweede kwartaal van 2022 geschreven. Op 1 september 2022 is de eindpublicatie tijdens het slotsymposium van IBA-Parkstad aangeboden aan de aandeelhouders en is het in de boekhandel verkrijgbaar.

Onderwijs

IBA is met haar projecten en aanpak voor onderwijsinstellingen een interessante onderzoeksopgave voor ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke disciplines. IBA Parkstad is in de uitvoeringsfase belandt en in deze periode starten we geen nieuwe ontwerpstudies meer. De banden met de onderwijsinstellingen versterken we gedurende het expojaar via vakinhoudelijke congressen, zoals het digitale academische congres. In samenwerking met de Stadsregio Parkstad Limburg en de IBA-accountmanagers zijn eind 2022 vanuit IBA de eerste aanzetten gegeven om IBA-projecten als onderzoeksobjecten in te brengen in een onderzoek- en onderwijsprogramma van RWTH, Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool als opmaat naar een te ontwikkelen kennisnetwerk, waar kennis over de IBA-systematiek wordt geborgd en beschikbaar wordt gesteld aan structuurverstekkende programma's voor brede maatschappelijke welvaart.

2.4. IBA Public en Expojaar

2.4.1. Expojaar in coronatijd; Wat vooraf ging

In 2020 begon IBA Parkstad met een feestelijke gebeurtenis: de opening van ons nieuwe pand aan de Promenade. De herbestemming van dit moderne monument kon op veel instemming rekenen. Op de begane grond werd het informatiecentrum ingericht waar wisseltentoonstellingen zullen plaatsvinden tot en met het einde van het Expojaar. Als eerste de succesvolle tentoonstelling over circulair bouwen die in 2019 op de Dutch Design Week in Eindhoven had gestaan. Na dit mooi begin gooide de coronapandemie roet in het eten. In maart 2020 kwam de Nederlandse samenleving compleet tot stilstand. In die onzekere weken werd de balans opgemaakt: hoe reëel is het dat vanaf juli 2020 (Parade Brunssum) een Expojaar wordt georganiseerd? De conclusie op basis van de bekende gegevens, het handelen van onze partners (zo schoof de Parade een jaar door) en de bewaking van de kwaliteit en consistentie van ons programma was dat de beste optie het doorschuiven van het programma met een geheel jaar was. In mei 2020 bekrachtigde de AvA dit voorstel en konden afspraken worden gemaakt met partners over de activiteiten in de periode augustus 2021- augustus 2022. Dit bleek in vrijwel alle gevallen mogelijk, behalve de grootschalige exposities die vanwege langjarige plannings maar enige maanden verschoven konden worden.

Hoewel deze verschuiving goed is verlopen, zijn er ook enige kanttekeningen bij te plaatsen. In de eerste plaats leidde het tot een bezuiniging op het Expobudget om de last van een verlenging van de IBA niet te zwaar te laten drukken op de schouders van de aandeelhouders. Deze bezuiniging is goed te verantwoorden, maar gaf wel weinig ruimte meer voor flexibiliteit in het Expojaar. Daarnaast betekende het een jaar lang een halvering van de uren van het Expoteam. Wederom goed te rechtvaardigen vanuit de geringe dynamiek van het 'coronajaar'.

Na de zomer van 2021 was de verschuiving doorgevoerd en kon weer vooruitgekeken worden. Er werden nieuwe initiatieven gepland, zoals de 24-uurs marathon Stadmaken, de expositie Stad in het IBA Informatiecentrum en de IBA-routes door Parkstad. Corona bleef echter de uitvoering verstoren waardoor initiatieven doorschoven (routes), werden afgerond maar niet in gebruik konden worden genomen (expositie Stad) of werden ingedikt (24-uurs stadmaken). De notitie "Nabeschouwing Expojaar IBA Parkstad" bevat een uitgebreide beschrijving van de hoogtepunten van het Expojaar.

2.4.2. Scenarioplanning

Het jaar 2022 was in alle opzichten een uitdagend jaar. De dreiging van coronamaatregelen, variërend van beperkende maatregelen tot een algehele lockdown waren sterk bepalend voor de planning van het Expojaar. Feitelijk moest constant rekening gehouden worden met drie scenario's:

- Een volledige lockdown (geen of online programma).
- Een situatie met beperkende maatregelen (aangepast programma).
- Het volledig zonder beperkingen uitvoeren van het Expoprogramma.

Het team van IBA-Parkstad heeft steeds in afstemming met de projecteigenaren en de aandeelhouders ervoor gezorgd dat bij elk scenario flexibel en adequaat gereageerd kon worden.

2.4.3. Team expojaar: een uitdaging

Naast de op zichzelf al uitdagende situatie die samenhang met de grote coronagerelateerde onzekerheden waren er ook grote personele uitdagingen.

In april 2021 gaf de toenmalige Expomanager te kennen dat hij IBA zou verruilen voor een andere baan. Niet veel later gaven ook de andere twee leden van het Expoteam te kennen dat zij een functie elders hadden gevonden. Hierop is vanuit de directe direct geanticipeerd. Vanuit de intrinsieke betrokkenheid bij Parkstad, de projectportefeuille van IBA Parkstad en grote mate van collegialiteit waren vanuit het bredere team van IBA-Parkstad enkele teamleden bereid om een de noodzakelijke extra inspanningen te leveren om van het expojaar een succes te maken. Samen met drie volledig nieuwe projectleiders, zij hadden nog nooit van IBA of de IBA-aanpak gehoord, heeft het team van zes ervoor gezorgd dat het expojaar stond 'als een huis'. Ook binnen het nieuwe expoteam was sprake van onverwachte tijdelijke uitval als gevolg van een ongeval en ziekte. Desondanks is, met name door grote collegiale inzet en betrokkenheid bij IBA, het geplande Expoprogramma voor 90% uitgevoerd.

In 2021 en 2022 hebben de teamleden public (2) en de teamleden expo (4) als één team Expo gewerkt. Vanaf juli 2021 is met de overige teamleden van IBA Parkstad de afspraak gemaakt dat het gehele team in dienst van het Expojaar zal opereren. Vanaf dat moment was er sprake van één multidisciplinair Team Expo.

In mei 2022 viel de directeur uit. Ook deze tegenslag is door het IBA-team opgepakt met als motto: de schouders eronder, we zorgen dat ook de eindspurt goed verloopt, we zijn er voor elkaar en de regio.

Een van de teamleden had vanaf dat moment drie taken. Een meer dan stevige verantwoordelijkheid, want hij was naast expomanager en gebiedsregisseur (begeleiden lopende projecten), ook waarnemend directeur totdat de nieuwe directeur deze taken zou overnemen. Deze uitdagende taken zijn met verve uitgevoerd. Daarbij moet vermeld worden dat dit alleen mogelijk was dankzij de collegiale steun van de directie assistent en de directie adviseur/woordvoerder, die regelmatig ook als Expomanager optrad en waarnam bij afwezigheid van de waarnemend directeur. Het Team Expo stond er, als een echt team voor de regio en de IBA-projecten.

De toenmalige directeur had eerder te kennen gegeven dat zij ongeacht de toekomstige ontwikkelingen rondom IBA en haar erfenis, de directiefunctie op 1 oktober 2022 ter beschikking zou worden gesteld. In augustus 2022 is de procedure gestart om tot invulling van de functie van directeur te komen. Op 15 oktober 2022 is de nieuwe directeur in dienst getreden.

2.4.4. Afbouw organisatie: compact kernteam IBA

Vanaf augustus 2022 is de organisatie verder afgeslankt. Direct na afronding van het Expojaar is afscheid genomen van de drie projectleiders, een communicatiemedewerker en de Expo-manager. In augustus 2022 is afscheid genomen van het Team Academy. Per 1 oktober 2022 is van het laatste lid van het Team Practical afscheid genomen. Vanaf het najaar van 2022 is een compact kernteam IBA vormgegeven door de nieuwe directeur. Doelstelling is om vanaf april 2023 te werken met een compact kernteam IBA van 4 personen. Dit kleine team zal zorg dragen voor de ordentelijke afronding van alle lopende verplichtingen en minstens zo belangrijk het borgen én uitdragen van het nalatenschap van IBA-Parkstad in de regio en waar mogelijk daarbuiten.

3. IBA Financieel

3.1. Inleiding

IBA Parkstad wordt gefinancierd vanuit de bijdragen die de aandeelhouders bijeen hebben gebracht. Met de toetreding van Gemeente Schinnen tot IBA Parkstad in 2017 steeg de totale aandeelhoudersbijdrage van € 45,0 miljoen naar € 46,3 miljoen. Deze bijdrage wordt verdeeld over de volgende posten:

- Subsidiegelden: investeringsbijdragen aan IBA-projecten. Het totale bedrag aan subsidiegelden komt uit op een bedrag van € 23,9 miljoen.
- Procesgelden: bijdragen die samenhangen met het faciliteren van projecten.

IBA Parkstad heeft als doelstelling de subsidiegelden te vermeerderen door een multiplier 1:3 te creëren, onder andere door middel van bijdragen van het Rijk, de Europese Unie, private investeringen en de eigen bijdragen van de projecteigenaren. De AvA beslist over de reservering van subsidiegelden op basis van programmavoorstellen. Vanuit de procesgelden ondersteunt IBA Parkstad trajecten ten behoeve van planontwikkeling, communicatie en haalbaarheidsanalyses. De totale omvang aan procesgelden bedraagt € 22,4 miljoen (inclusief maximaal € 6,75 miljoen aan apparaatskosten).

3.2. Financieel rapport 2022

Het IBA-boekjaar 2022 wordt afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van € 1.430.604. RSM Nederland Accountants N.V. heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de financiële jaarrekening 2022.

In dit directieverslag worden de kosten van de IBA gepresenteerd in lijn met de begroting. De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de regels van BW 2, Titel 9 en is separaat aan de AvA ter vaststelling voorgelegd.

In onderstaand overzicht treft u de specificatie per kostenplaats aan van het resultaat 2022 en de vergelijking daarvan met de begroting 2022 en met de realisatie jaarrekening 2021.

<i>Bedragen in Euro's</i>	2022		Realisatie voorgaand boekjaar
	Realisatie	Begroting	
AvA	32	25.000	370
Accountant	24.058	25.000	23.110
Directie/curator	59.780	84.000	82.178
Governance	83.870	134.000	105.658
Personeel	354.866	308.000	273.533
Organisatie	215.958	300.000	227.642
Facilitair	570.824	608.000	501.175
Apparaatskosten	654.694	742.000	606.833
Practical	207.696	234.000	287.875
Public	257.437	290.000	460.128
IBA Academy/School	193.642	229.000	163.016
IBA Event / Expojaar	1.067.545	1.175.000	614.037
Projectkosten	1.726.320	1.928.000	1.525.056
TOTALE LASTEN	2.381.014	2.670.000	2.131.889
Aandeelhoudersbijdrage	600.000	600.000	2.655.385
Extra bijdrage aandeelhouder	350.410		
Resultaat	-1.430.604	-2.070.000	523.496

3.3. Toelichting op resultaat 2022

3.3.1. IBA-subsidiegelden

Aan IBA-projecten kan, naast bijvoorbeeld ondersteuning bij de uitvoering van het veredelingsproces van IBA-kandidaat naar IBA-project, ook een IBA-investeringsbijdrage in de vorm van een projectsubsidie worden toegekend.

Het desbetreffende AvA-besluit (tot IBA-project) markeert de overgang van de fase van projectveredeling naar projectrealisatie. Met die overgang van een project naar de volgende fase eindigt de actieve betrokkenheid van IBA Parkstad bij de voorbereiding van het project en is de realisatiefase voor de projecteigenaar aangebroken. Het is de verantwoordelijkheid van de projecteigenaar om de afgesproken kwaliteit te realiseren en te voldoen aan de subsidievoorwaarden.

Op basis van de gewijzigde IBA subsidieverordening (looptijd tot en met 30 juni 2020) heeft de AvA de laatste projectsubsidies gereserveerd. In totaal heeft de AvA gedurende de looptijd van de Subsidieverordening een subsidiebudget vrijgegeven van € 23.932.000.

De jaarrekening spreekt van € 23.674.910 aan AvA-subsidiebesluiten. Het verschil van € 257.090 is het gevolg van lager vastgestelde subsidies, niet aangevraagde subsidies en de ingetrokken subsidie in 2021 (€ 158.489) en 2022 (€ 143.401 vrijval) en het verschil tussen de uitbetaalde en terug te ontvangen subsidie van het project Resource House (€ 44.800 t.l.v. de proceskosten).

De nadruk van het IBA-proces verschuift van veredeling van IBA-kandidaten (proceskosten) naar (co)-financiering van gekwalificeerde IBA-projecten langs de lijn van projectsubsidies.

De uit te keren IBA-subsidies maken deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersbijdrage en vallen onder de jurisdictie van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). Om fiscaal-juridische redenen maken de subsidiegelden geen deel uit van de exploitatiebegroting van de IBA en kennen zij een eigen procesgang, zoals vastgelegd in de subsidieverordening en de subsidieregeling. De geldstroom van de IBA-subsidies wordt via de balans verantwoord en het proces voldoet aan de regels van de AWB.

Vrijgevallen subsidies worden opgenomen onder vorderingen/schulden aan participanten, waarbij voor de provincie de vorderingen verlaagd wordt en de overige aandeelhouders, die hun totale bijdrage al voldaan hebben als schulden aan participanten in de jaarrekening zijn opgenomen.

3.3.2 IBA-procesgelden

Onder de proceskosten worden verstaan de kosten van governance, facilitair en projectkosten

Governance en Facilitair

- Geraamde kosten 2022: € 742.000
- Gerealiseerde kosten: € 654.694

Het voordelig exploitatieresultaat ten opzichte van de begroting 2022 op de totale apparaatskosten over 2022 bedraagt € 87.306.

Het IBA-apparaat bestaat uit de onderdelen Governance en Facilitair. De facilitaire diensten van de IBA die uit het budget voor apparaatskosten worden gedekt zijn de

PIOFAH-diensten (Personeel, Informatie en ICT, Organisatie, Financiën, Algemene Zaken en Huisvesting). Evenals voorgaande jaren blijven de apparaatskosten binnen het begrote bedrag.

De apparaatskosten vormen de vaste kosten van de IBA.

Deze mogen maximaal 15% bedragen van M€ 45 zijnde € 6.750.000.

De totale gerealiseerde apparaatskosten t/m 2022 bedragen € 5.665.698

Begroet en geraamd voor 2023 t/m 2025 € 618.500

Daarmee komt het totaal uit op € 6.284.198 en blijft daarmee onder het gestelde maximum.

Projectkosten

- Geraamde kosten 2022: € 1.928.000
- Gerealiseerde kosten: € 1.726.320

Het positief exploitatieresultaat ten opzichte van de begroting 2022 voor de projectkosten bedraagt € 201.680.

Het primaire proces van de IBA wordt uitgevoerd via de IBA-instrumenten en is volledig projectgeoriënteerd. De doelstelling van de IBA-instrumenten is kort samengevat: bijdragen aan de ontwikkeling van de kwaliteit van IBA-kandidaatprojecten tot IBA-projecten die worden gerealiseerd.

Budgettair is het kwalificatieproces via de IBA-instrumenten gebaseerd op het 'Handboek IBA Zomer 2015'. In het boek wordt de werkwijze van de IBA gedetailleerd beschreven. Het budget voor de IBA-instrumenten is in de begroting 2022 verdeeld over 4 IBA-instrumenten: Practical, Academy, Public en IBA Event/Expojaar.